Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

5785

244
S-36

1 OCT 2009

ՏԵՏՐԱԿ
ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

Ի ՎԵՐԱՅ ՏՆՕՐԻՆԱԿԱՆ

Ս. ՈՒԽՏԱՏԵՂԵԱՑՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ

177

1860

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ

ՏԵՏՐԱԿ
ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

5785

52366-ար

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм.ССР
им. А. Мясникяна
ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎ.

38699.67

244
5-36

ՏԵՏՐԱԿ

ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

Ի ՎԵՐԱՅ ՀԱՄՕՐԷՆ ՏՆՕՐԻՆԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ՈՒԽՏԱՏԵՂԵԱՑ

ՈՐՔ ԵՆ ՅԱՍՏՈՒԱԾԱՀՐԱՇ ՔԱՂԱՔՆ

ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ԽՆԴՐՈՅ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ԵՒ ՋԵՐՄԵՌԱՆԴ

ՈՒԽՏԱՒՈՐԱՑ

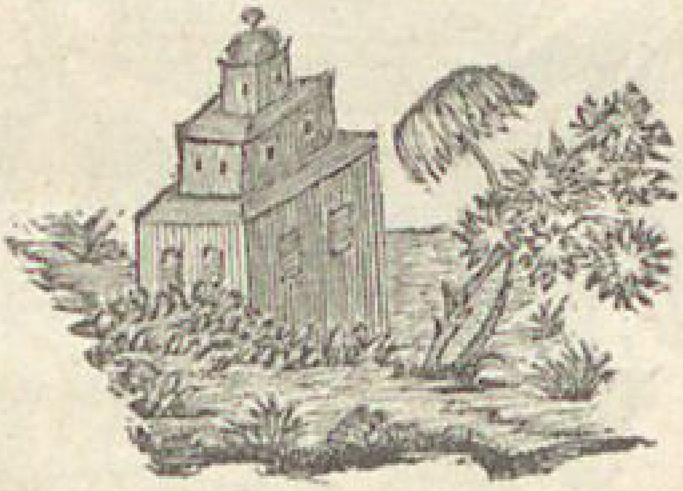

ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

1860

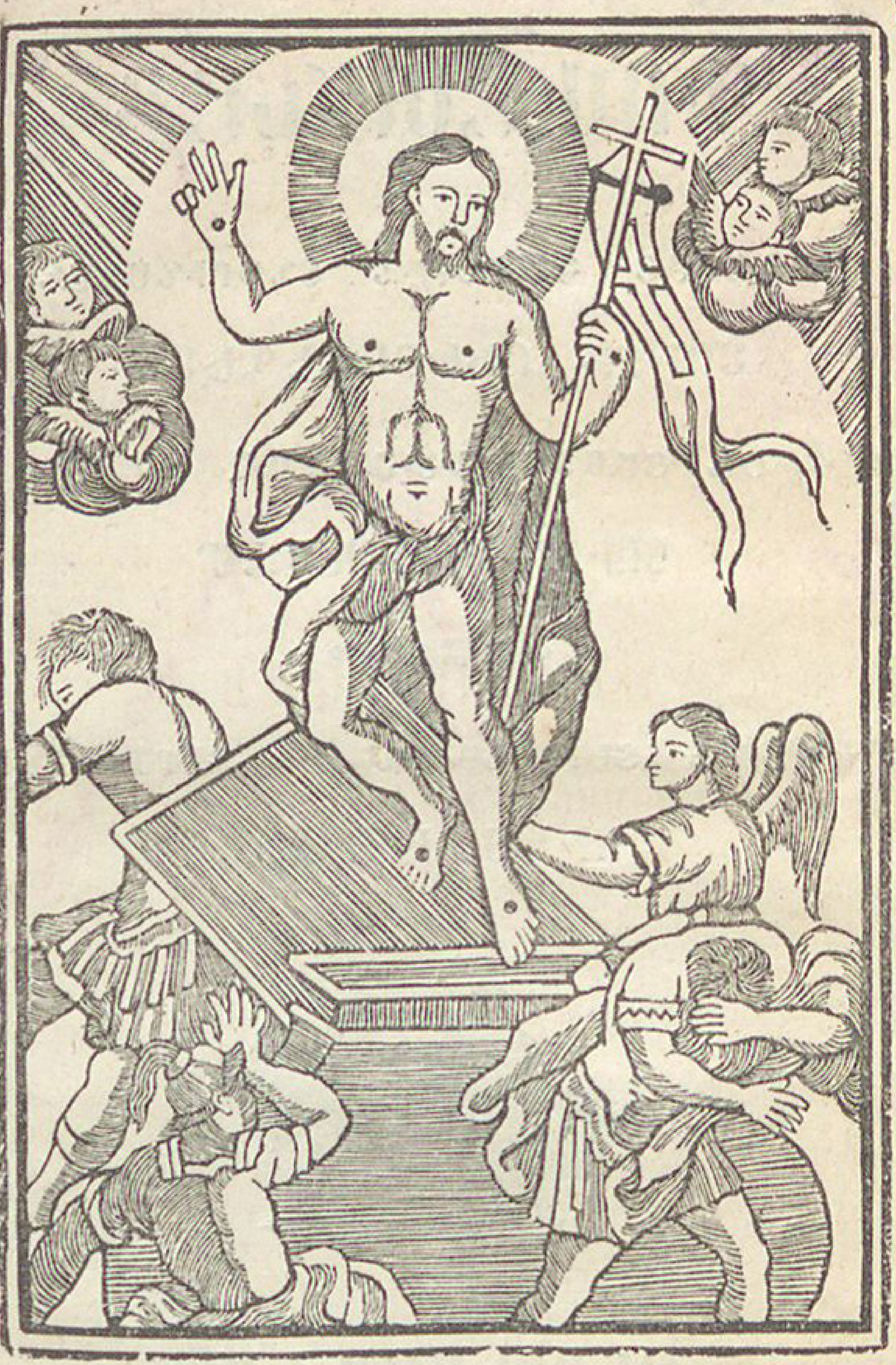

Սուրբ և մաքուր Գերեզման նորա,
Քրիստոնէից պարծանք և յոյս։

ՏԱՂ ԳՈՎԱՍԱՆԱԿԱՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ՔԱՂԱՔԻՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Ի ՅՈՐԴՈՐՈՒՄՆ ՈՒԽՏԱՓԱՓԱԳ

ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ

Ռ՛ԷՄԼԷ քաղաք ծովուն մօտիկ,
Երուսաղէմ խիստ խորոտիկ.
Անմահութեան բուրէ հոտիկ,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Երուսաղէմ է ծաղկեալ դաշտ,
Յորում բնակին շատ խաչապաշտ.
Տէր մեր Քրիստոս ընդ մեզ է հաշտ,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Երուսաղէմ է սուրբ քաղաք,
Յամէն օր դոյ անդ պատարագ·
Որոյ շնորհն է մըշտա ծագ,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Երուսաղէմ յոյժ փառաւոր,
Յուխտ եկողաց գանձ հոգեւոր·
Մահտեսութեան անուն տայ նոր,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Երուսաղէմ վեց դուռն ունի,
Մըտանողաց մեծ շնորհ լինի·
Զի քաղաք Տեառն ըն անուանի,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Սուրբ Փրկիչն է բանտ Քրիստոսի,
Հրեշտակապետն 'ի նոյն կարգի·
Սուրբ Յակոբ է վանք պանծալի,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Յորդանան գետ մըկրըտութեան,
Սուրբ Վերնատունն՝ հաղորդութեան·
Սուրբ Գողգոթայն՝ խաչելութեան,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Սուրբ Յարութիւն է բարձրա շէն,
Յօրինուածն է գեղեցկօրէն·
Բաղձան դիմել աշխարհ ամէն,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսաղէմ։

Սուրբ Յակոբն է բարձր շի նած,
Աւագ խորանն ոսկեջը րած.
Պօղոս Պետրոս վրան դը րած,
Սուրբ Գլխադիրն յինքն է Թա ղած։
Գլխադրին դուռն յորժամ բա նան,
Անդ մերձակայք փըղձկին և լան.
Հոգւով ցընծան ուրախա նան,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսա ղէմ։
Ծունըր եդեալ զայն համբու րեն,
Եւ խնդրուածք բազում առ նեն.
Յորդ արտասուօք զոգիս մաք րեն,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսա ղէմ։
Սուրբ Յակոբն է զարմանա լի,
Արեգական նըման փայ լի.
Պարգեւ տուեալ Հայոց ազ գի,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսա ղէմ։
Սուրբ Յակոբն է բազմասե ղան,
Վարդապետաց հանդիսա րան.
Քըսան և հինգ ունի խո րան,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսա ղէմ։
Սուրբ Վերնատունն երբ ոք հայ ի,
Սուրբ Նշանէն անդ զարհու րի.
Յանոյշ հոտոյն յոյժ ըզմայ լի.
Եկայք 'ի սուրբ Երուսա ղէմ։

Սուրբ Յակոբն է   գանձ բարեւ լի,
Բոլորն ամէն   Եկեղե ցի.
Ուխտաւորաց   Ուխտատե ղի,
Եկայք 'ի սուրբ   Երուսա ղէմ։
Էջմիածինն   յետոյ չի նած,
Սուրբ Սինայ նոր   խորան օ ծած.
Ի վերայ սուրբ   երից վի մաց,
Եկայք 'ի սուրբ   Երուսա ղէմ։
Նորոգ շինեալ   կանանց տե ղի,
Որ վերնատունն   անուամբ կո չի.
Երկու խորանք   կան յայն վայ րի,
Ուր պատարագ   մատուցա նի։
Ընթրեաց խորան   'ի հինգ շաբ թի,
Յաւագ աւուրս   սուրբ շաբա թի.
Եւ 'ի միւսում   սուրբ խորա նի,
Ի սուրբ տօնին   Վարդավա րի։
Ի սէր քո սուրբ   օրհնեալ Գըլխին,
Երկու արքայք   սիրով վա ռին.
Մեծըն Տրդատ   և Կոստան դին,
Սուրբ հաւատով   առ քեզ ե կին։
Քրիստոս Աստուած   Տէրն ամե նին,
Ողորմելով   գործոյս ձե ռին.
Լսել տացէ   ինձ ծառայ ին,
Ե՛կ օրհնեալ ձայնն   Աստուածայ ին։

Որ մեղաւոր եմ հողա ծին,
Դու ես իմ յոյս Աստուածա ծին.
Բարեխօսեա առ Միա ծին,
Յիսուս որդին յաւուր մեծին։

Տաղ պատմաբանօրէն ՚ի վերայ Գիւտին
սրբոյն Յակովբայ։

Քրիստոսի սուրբ Գերեզման,
Միշտ կանթեղք քո են ՚ի վառ ման.
Որք ուխտ դնեն և առ քեզ գան,
Ամենեցուն լեր օգնա կան։
Սուրբ ըղձակոք գլխատե ցին,
Նախ ՚ի Սաղիմ ամփոփե ցին.
Եկեղեցի հիմնարկե ցին,
Սուրբ Գլխադիր անուանե ցին։
Ապա հրեշտակք անտի ա ռին,
Զառանց գլխոյ Նորին մար մին.
Հրամանաւն Աստուածայ ին,
Ի Սամարիա քաղաք տա րին։
Եւ քաղաքն այն էր մերձ գետոյն,
Զմարմինն եդին յեզր ջը րոյն.
Ի յաղթմանէ Աստուած հոգւոյն,
Ընդ այգն եղեւ գալ ժողո վոյն։

Կաղքըն և կոյրք միահա ղոյն,
Եկին լուանիլ 'ի մէջ գե տոյն.
Անդ պատահեալ նոյն սուրբ մարմնոյն,
Բժշկեցան յամէն ցա ւոյն։
Ուրախութեամբ դարձեալ 'ի տուն,
Մեծ աւետիս մարդկան ե տուն.
Ցոր թէ ռամիկ թէ իմաս տուն,
Զարմանալեօք լըցան համ բուն։
Խորհրդակցեալ ընդ արքայ էին,
Ի գետըն յայն ջոկ ջոկ գայ ին.
Տեսեալ ըզնա արտասուէ ին,
Անդլուխ Աստուած անուանէ ին։
Բերեալ բեհեզ զայն պատե ցին,
Եւ 'ի քաղաք անդ հանդուցին.
Պատուեցին յոյժ և պաշտե ցին,
Իբրեւ զԱստուած մեծացու ցին։
Մինչեւ սուրբըն Պօղոս գը նաց,
Քարոզել անդ ըզբանն կե նաց.
Սպանիացւոց միտսն ե բաց,
Դա մեր եղբայրն է մինչ ա սաց։
Մոլորութիւնք նոցին բար ձան,
Ի պաշտմանէ կռոց դար ձան.
Եւ Քրիստոսի հետեւե ցան,
Արքայութեան արժանա ցան։

Դուրյեան պատմութեան 'ի վերայ սրբոյն Յակովբայ:

Առաքեալն սուրբ Յակովբ
Որդին որոտման,
Զոր կալեալ չարչարէր
Հերովդէս արքայն.
Եղեւ նա գլխատեալ
յազգէն տիրասպան,
Զի զբաժակըն ըմպել
Տեառն էր հրաման:
Ընդ սուրբ կոյս տիրամօր
առաքեալն Յովհան
Մինչ կային վարանմամբ
զՅակովբայն կալման.
Հրեշտակըն բերեալ
զգլուխն պատուական,
Եդ նոցա առաջի
կոծով թախծութեան:
Զոր առեալ հանգուցին
զգլուխն սրբազան,
Ի տեղւոջ պատշաճեալ
զՏեառնէ գոհացան.
Ուր վանք մեծ շինեցաւ
Թագաւորական,

Ի ձեռըն Կոստանդիու
և մեր Տրդատայն ։
Ընդ սուրբ Լուսաւորչին
ազգիս Հայկազնեան ,
Եր սուրբըն Սեղբեստրոս
պապըն Հռովմայն .
Շինեցին յոյժ սիրով
զտեղիս սրբութեան ,
Ըզտաճար Յարութեան
և զայլս ամենայն ։
Հաստատեալ մայր Աթոռ
առաքելական ,
Զտաճարն սուրբ Յակովբ
Պատրիարգական .
Որ է վայր ցանկալի
ազանց ամենայն ,
Եւ ազգիս Արամեան
պարգեւ սեփական ։
Արդ է մեծ և պայծառ
վանք երկնանըման ,
Գլխադիր սուրբ Յակովբ
փառօք աննըման .
Տուեալ Տանս Թորգոմայ
ընծայ յատկական ,

Ուխտաւորաց բազմաց
հանգիստ օթարան ։
Առ ոտըս Յակովբայ
գերահրաշ Ուխտին ,
Գան յամէն 'ի կողմանց
և անդ ժողովին .
Եւ առնեն բարեխօս
ըզնա Արարչին ,
Աղօթիւքն արժանի
գոլ վերին դրախտին ։

Գովասանութիւն 'ի վերայ քսան և հինգ խորանացն՝
որ 'ի սուրբ Յակովբայ ուխտին ։

Նախ և յառաջ զաւագ խօ րան ,
Առնուլ 'ի դէպ է ինձ ար ժան .
Որ է պայծառ և աննը ման ,
Ունի ըզտիպ արեգա կան ։
Ընդ 'ի ներքոյ սորին պան ծայ ,
Մարմին եղեօր Տեառն Յակովբայ .
Որ 'ի հրէից ըսպանեա նա ,
Ուր մինչև ցայժմ ամփոփեալ կայ ։
Յերկուս կողմանս սուրբ սեղա նին ,
Երկու խորանք կան 'ի կար գին .

Մինն է սրբոյ Աստուածած նին,
Իսկ միւսըն սուրբ Կարապե տին։
Նու 'ի վերայ սոցին հի ման,
Երկու փոքրիկ կան այլ խո րան.
Սուրբ Պօղոսի և Պետրո սի,
Առաքելո- ցըն սրբա զան։
Յահեկակողմն սոյն տաճա րի,
Գոյ սիրոյն մի եկեղե ցի.
Յանուն սրբոյ Էջմիած նի,
Ուր կայ սեղան սուրբ Մինայ ի։
Թէ 'ի դըրան կողմըն դարձ ցիս,
Եւ 'ի սանդխոց 'ի վեր ել ցես.
Երկուս խորանս այլ եւս տես ցես,
Եւ ջերմ սիրով համբուրես ցես։
Մինըն ընթրեաց սուրբ Խորհըրդին,
Այլափոխման է երկրոր դին.
Նորոգ եղեւ շինուածք սո ցին,
Նախ քան ըղձեփ սուրբ Տաճա րին։
Վերնատանէն 'ի վայր ի ջեալ,
Յաւանդատու- նըն գընա ցեալ.
Ստեփաննոս է սա կո չեալ,
Որ 'ի սէր Տեառն Նախա վըկայ եալ։
Արկին սեղան անդ ճոխ փայ լի,
Մինըն յանուն Լուսաւոր չի.

Եւ միւսըն սուրբ Ստեփաննո սի ,
Որք սիրելիք են Քրիստո սի ։
Կայ անդ այլ և մեծ աւա զան ,
Հայրապետի Կիւրղի ան ուան .
Կենաց փայտին 'ի յերեւ ման ,
Երկու հազարք մրկըրտե ցան ։
Ե՛լ դու աստի գալ 'ի կար գին ,
Տես ըզսեղան սուրբ Գըլխադ րին .
Ուր ամփոփեալ է գլուխ Նո րին ,
Մեզ պարգեւեալ գանձ մեծա գին ։
Ի՝ մերձ սորա երկաթ դուռ մի ,
Ուր կայ աղբիւ պահարան մի .
Եւ սուրբ Մինաս նա անուա նի ,
Որ յարաժամ փակեալ պա հի ։
Ուր ոսկեղէն արծաթե ղէն ,
Խաչ և կանթեղ անօթե ղէն .
Սրբոց մասունք բոլորն ա մէն ,
Մեծաւ խնամօք պահին ան դէն ։
Գ՝ոն անդ և այլ երկու խո րան ,
Աղբիւ շքեղ և աննը ման .
Սրբոյն՜ Սարգսի և Մինաս այն ,
Զօրավարաց մեծաց ան ուան ։
Կից սորա է և դամբա րան ,
Մաքուր տապան սուրբ Մակա րայն .

Ձի յաթոռ յայս   նստաւ և այն ,
Աստ ամփոփեալ   յետ իւր մահուան ։
Ի վերայ սորա   սուրբ խաչ շինեալ ,
Կան այլ երկու   մատուռ կազմեալ ․
Առաքելոց   մինն անուա նեալ ,
Սբ Համբարձման   միւսըն կո չեալ ։
Գոյ արտաքոյ   սուրբ Տաճա րի ,
Եօթըն սեղան   յոյժ պանծա լի ․
Երկուքն ՚ի մէջ   գաւթին մե ծի ,
Սուրբ Նիկողեայ   և Գէոր գի ։
Չորսըն ՚ի մէջ   սուրբ Թորո սի ,
Որ է յատուկ   եկեղե ցի ․
Շինեալ ազնիւ   և գովե լի ,
Ձեռամբ Հեթում   Թագաւո րի ։
Եւ ՚ի տանիս   սոյն տաճա րի ,
Գոյ և փոքրիկ   այլ մատուռ մի ․
Որ Հոգին սուրբ   նա անուա նի ,
Անդի սուրբ Լեա-   ռըն տեսա նի ։
Սոքա լցին   միշտ անխա փան ,
Մեզ օգնական   և պահա պան ․
Որք թուեցան   յայս երգա րան ,
Քըսան և հինգ   ահա խո րան ։

Գովեստ ՚ի վերայ սրբոյն Յակովբայ։

Ո՛վ սուրբ Յակովբ ամէնօրհ նեալ,
Սիրով հոգւոյն դու առլը ցեալ.
Զի սուրբ անունդ է հռչա կեալ,
Բոլոր յաշխար- հըս տարա ծեալ։
Ճ՛եպեալ դիմեն վառեալ սի րով,
Ուխտաւորքըն անհուն ծո վով.
Տիւ և գիշեր արտասուե լով.
Ի յօգնութիւն զքեզ կոչե լով։
Զի որք սիրով առ քեզ դի մեն,
Եւ արտասուօք զկուրծս բաղխեն,
Փութով առնուն զոր ինչ խընդրեն,
Արեամբ ներկեալ քո սուրբ Գըլխէն։
Արդ՝ աղաչեմ բարեխօս լեր,
Մի՛ դադարիր առ Հայր և Տէր.
Արագապէս օգնական լեր,
Ուխտաւորացն ընծայա բեր։
Ուխտաւորքըն երբ գան ժա ման,
Զվիշտս բոլոր անդ մոռա նան.
Ի մէջ գաւթին ճեմեալ ցըն ծան,
Հոգւով հրճուեալ ուրախա նան։
Նրանց տամ փափագո ղոց,
Ուխտաւորաց այն եկո ղոց.

38699-67
Гос. Библиотека
-Арм ССР
А. М

Զսուրբ Տեղիս համբուրո ղաց ,
Նոյին զշնորհս վայելո ղաց ։

Ո՛վ ճանապարհ բարի Յի սուս ,
Դուռըն կենաց մըտից Քրիս տոս .
Որք 'ի ծովու են կենցա ղոյս ,
Ըզքեզ ունին միայնակ յոյս ։
Տէրունական Ուխտաւո րաց ,
Ի սուրբ Տեղիս քո դիմո ղաց .
Սիրով քոյին ըղձալո ղաց ,
Լեր ուղեկից յամէն դի մաց ։
Ըղհուր սիրոյդ յերկիր ար կեր ,
Գեղով սիրոյդ բորբոքե ցեր .
Ըղտեղխըդ զորս ընտրե ցեր ,
Սուրբ կարօտոյդ մեղ դեղ յու ցեր ։
Սուրբ Յակոբայ բաժակ ար բին ,
Եւ Յակոբայ եղբօր քոյ լին .
Աղաչանօք պետրէ վէ մին ,
Ուխտաւորաց տուր հայցե լին ։
Գերեզմանի քո համբուր ման ,
Գողգոթայի տեղւոյդ զեն ման .
Սուրբ Աթոռոյ երկնանը ման ,
Զամենեսեան արա՛ ար ժան ։

Գովասանութիւն 'ի վերայ սուրբ Երուսաղէմ :

ՅԱստուծոյ շինեալ քաղաք պատուական,
Ցանկալի զուարթնոց և որդւոց մարդկան.
Զքեզ նորոգեաց Դաւիթ մեծ արքայն,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Անմահ արքային դու ես բնակարան,
Որդւոյն Աստուծոյ վայր տնօրէնութեան.
Ազինք ամենայն գալ առ քեզ ցանկան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման :
Կամարին երկնից ես հանգունա կան,
Առ դիրս աստեղաց 'ի հաստատութեան.
Ընդ կենդանակերպսըն երկոտա սան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Որդւոյն Յակոբայ տուար սեփհա կան,
Վիճակաւ անկար տոհմին Յուդայեան.
Քեզ շինեաց տաճար Սողոմոն արքայն,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման :
Բուրէ միշտ 'ի քէն հոտ անմահութեան,
Վարդի շուշանի խնկոց զանա զան.
Կամ ազնիւ խուղոց նարդից բալա սան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Քաղաք ես դու մեծ Թագաւորա կան,
Ի քեզ կառուցաւ նոր Սողոմոն եան՝

Աշխարհամատրան տաճար Յարութեան ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման ։
Աղբիւր Սելովամ ջուր անմահութեան ,
Բղխեալ զովարար ծարաւ բընութեան .
Դու մեզ Նոր Սիոն քրիստոնէութեան ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Հաճեցաւ 'ի քեզ Տէրըն վերնական ,
Վէմ ընտիր եղեալ 'ի գլուխ անկեան .
Զի ինքըն Քրիստոս 'ի քեզ յարաժամ ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման ։
Աստ եղեւ հոգւոյ փրկութիւն մարդկան ,
Որ եւ իսկ 'ի խաչ Տէր 'ի Գողգոթայն .
Յանցանքն Ադամայ Եւայի թողան ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Նոր երկինք յերկրի հրաշափառական ,
Դու նոր արեւելք նոր արեգական .
Նորոգեալ ցնծան դասք քրիստոսական ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման ։
Առ քեզ գանձ բազում հոգեւորական ,
Որով լիանան աշխարհ ամենայն .
Նախ եւ առաջին Տեառըն գերեզման ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Յոյժ ահեղագոչ իջմամբ մեծաձայն ,
Պար առնեն մուղայք միշտ համանգամայն .

Մեզ քրիստոնէից լեր դու օգնական,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման։
Ի՛ Գեթսեմանի ձորն արքունական,
Ուր Աստուածածնին դիրն է և տապան.
Անդ լինելոց է վերջին դատաստան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական։
Ամենայն սրբոց ես ընդունարան,
Եւ մեղաւորաց մարդկան քաւարան.
Ի քէն մտանեն 'ի յերկնից խորան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման։
Սիրտ երկրի ես դու Տեառն տիրական,
Հանգոյն Աթոռոյն քերովբէական.
Ուսից Արարչին եղեր պատուանդան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական։
Արդ՝ չունիմ կարեք զոր քեզ է արժան,
Բարբառել բանիւք գովասանական.
Կամ տաղիւ չափել երգ ներբողական,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման։
Ցնծութիւն ես դու աշխարհի համայն,
Առաւել Հայոց ազգիս Արամեան.
Որք սեռն սիրով դիմեն առ քեզ գան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական։
Երեք տաճար են աստ հիացական,
Մեծի Յարութեան և սուրբ Ծննդեան.

Եւ սուրբն Յակովբ փառաւորական,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Արքային երկնից բարելի սեղան,
Խունկ և պատարագ 'ի քեզ վերա նան.
Շնորհք՛ը Հոգւոյն քև առ մեզ միշտ գան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական:
Լըցեալ տօմարիս մեր յաբեթական,
Հազար և ութսուն թիւն էր 'ի լըրման,
Յակոբէս այս երգ քեզ ընծայեցան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Լին անեղին՝ սուրբ Երրորդութեան,
Փառք և գոհութիւն միշտ և յաւիտեան.
Արա զմեզ արժան քոյին տեսութեան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական:
Դասք երկնից զօրաց շուրջ զքեւ պարեն,
Զխաչեալ Փրկիչն մեր օրհնաբանեն.
Որ եկն ազատեաց զմեզ գերողէն,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Ո՛չ գոյ նըման քեզ 'ի մէջ աշխարհի,
Որ յար նըման ես վերին Սիոնի.
Արժան արա Տէր տեսլեան ոք երկրի,
Զազգըս մեր համայն սիրով ըղձալի:

Գովասանութիւն 'ի վերայ սուրբ Գերեզմանին Քրիստոսի ։

Սուրբ գերեզման յոյժ գովելի ;
Համայն ազանց ես ցանկալի ·
Առ քեզ դիմեմք աղերսալի ,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ գերեզման ։

Աթոռ եղեր դու Արարչին ,
Հանգըստարան անմահ Փրկչին ·
Չարչարելոյն 'ի փայտ խաչին ,
Լուսածաւալ սուրբ գերեզման ։

Այն որ 'ի նմին անհեղ դո չեաց ,
Երեքօրեայ 'ի քեզ ննջեաց ·
Ինքըն զարթեաւ և զմեզ փրկեաց ,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ գերեզման ։

Դու ես պարծանք քրիստոնէից ,
Յոյս յարութեան մեզ համայնից ·
Ըզքեզ Աստուած փառօք ելից ·
Լուսածաւալ սուրբ գերեզման ։

Ի Սրովբէից օրհնաբանիս ,
Ի քրիստոնէից երկրպագիս ·
Քան զարեգակն պայծառ փայլիս ,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ գերեզման ։

Լուսապայծառ սուրբ գերեզման ,
Աստուածորդւոյն տեղի թաղման ·

Անմահութեան հոտոյն բուրման ,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման ։
Սուրբ և մաքուր Գերեզման կոյս ,
Քրիստոնէից պարծանք և յոյս ·
Ի քէն բղխի միշտ պայծառ լոյս ,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ Գերեզման ։
Յոժ փափագիմք օրհնեալ տեսոյդ ,
Եւ կարօտիմք քաղցրիկ գեղոյդ ·
Երկրպագեմք քարիդ հողոյդ ,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման ։
Արժանացո քում տեսութեան ,
Եւ բաց մեզ դուռն ողորմութեան ·
Քանզի գին եմք անգին արեան ,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ Գերեզման ։
Գերեզման ես լուսափայլ լեալ ,
Սքանչելափառ տաճար կազմեալ ·
Տեառն Աստուծոյ տուն անուանեալ ,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման ։
Սարսափելի ես հրեշտակաց ,
Եւ սոսկալի հողեղինաց ·
Դու յարկ եղեր Բանին կենաց ,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ Գերեզման ։
Ի քիմս անոյշ հոտ ծաւալի ,
Ըղձեամբս քո համբուրողի ·

Զքեզ տեսողաց   բիւր երանի,
Լուսածաւալ   սուրբ Գերեզման:
Օ՛ գերեզմանդ   կընքեալ բանան,
Եւ ցընծութեամբ   անդըր ընթանան.
Զլոյս քո տեսեալ   ուրախ նան,
Ո՛վ հրաշալի   սուրբ Գերեզման:
Առ թաղեալըն   ՚ի քեզ մաղթեմք,
Արժանանալ   տեսոյդ խընդրեմք.
Նըմա և քեզ   երկըրպագեմք,
Լուսածաւալ   սուրբ Գերեզման:

Դարձեալ ՚ի նոյն՝ Երգ աշխարհաբառն:

Առ քեզ եկեց   սըրտափափագ,
Զքեզ համբուրել   տենչիւ անյագ.
Զիս ՚ի մեղաց   փըրկեա արագ,
Մեղաց փըրկող   սուրբ Գերեզման:
Ի մէջ մեղաց   անկեալ գերի,
Յամէն կողմանց   գըրտեալ թերի.
Ողորմեա՛ ինձ   մեղաւորի,
Մեղաց փըրկող   սուրբ Գերեզման:
Ի դուռնըդ գամ   թէպէտ լալով,
Բայց փառս տամ   աղօթելով.
Լուսոյդ հոտովն   ըզմայլելով,

Մեղաց փրկող սուրբ Գերեզման ։
Բազումք ընդ խա ընթացա կից ,
Ես 'ի սէր քո յոտսըդ է կից .
Սրբել հոգւով երկրպա գից ,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեզման ։
Կամաւ 'ի խաչ բեւեռւե լոյն ,
Արիւնաներկ խոցեցե լոյն .
Փառօք 'ի քեզ թաղեցե լոյն ,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեզման ։
Օ աշխարհ ամէն զուարթ ե րես ,
Սիրով կապեալ յոտսըդ բե րես .
Եւ համայնից Նոցա նե րես ,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեզման ։
Անմահ Փրկչին դու աննը ման ,
Եղեր տեղի մարմնոյն թաղման .
Եւ 'ի Հօրէ լուսոյն ծագ ման ,
Անուանեցար լոյս Գերեզ ման ։

Գովասանք 'ի վերայ սուրբ Գողգոթային ։

Սուրբ Գողգոթայն բարձր է չի նեալ ,
Պայծառափայլ է յօրի նեալ .
Արիւնաներկ խաչ է կանգ նեալ ,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա ։

Սուրբ Գողգոթայն շընորհա ձեղ,
Բոլորովին է Ուխտա տեղ.
Հող և քարինքն են մեղաց դեղ,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա։
Սուրբ Գողգոթայն մինչ չինե ցին,
Կաթամբ ըղձիր շաղախե ցին.
Զի ըզՏէր մեր անդ խաչե ցին,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա։
Սուրբ Գողգոթայն է գեղե ցիկ,
Ի շըրջապատն եկեղե ցիք.
Սուրբ ըզԽաչըն անդ պաշտե ցիք,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա։
Սուրբ Գողգոթայն տեղ է լա լոյ,
Եւ ըզմեղըս մեր քաւե լոյ.
Ըզդուռն երկնից առ բաղխե լոյ,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա։
Սուրբ Գողգոթայն սարսափե լի,
Ցոր աղօթելըն ընդունե լի.
Դիւրին լինի անդ լըսե լի,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա։
Սուրբ Գողգոթայն ակնեղէն թագ,
Տեսանողաց կրկնի փա փագ.
Աղօթս առնել անդէն ան յագ,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա։

Սուրբ Գողգոթայն է սուրբ վայր մի,
Համբուրողաց Տէրն ողոր մի.
Առ գըտանել մեղաց ճար մի,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա:
Սուրբ Գողգոթայն է բարե տուր,
Զհայօղն 'ի վեր կալնու զար հուր.
Միշտ հոտ անոյշ տայ քաղցրա բոյր,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա:
Սուրբ Գողգոթայն գերամբար ձեալ,
Յոր խաչեցաւ Փրկիչն օ ծեալ.
Որ զՅովհաննէս փոխանա կեալ,
Որդի ետ մօրն ամէնօրհ նեալ:
Ի Գողգոթա տարածե ցին,
Ըղձեռս և զոտ- սըն ծակե ցին.
Զմայրիկն 'ի դէ- մըն լացու ցին,
Զի սուրբ ըղսխր- տըն խոցե ցին:
Քրիստոս Աստուած մեր խաչե ցաւ,
Ի Գողգոթա բեւեռե ցաւ.
Ցերեկն 'ի խոր գիշեր դար ձաւ,
Զի արեգակն խաւարե ցաւ:
Յայնժամ սուրբ կոյսն Աստուածա ծին,
Կայր առ խաչի պատուանդա նին.
Փետէր թափէր զմազն 'ի գե տին,
Զի Միածինն էր 'ի խա չին:

Երգ 'ի վերայ սրբոյ Յարութեան Քրիստոսի։

Գոհութիւն մեծ Տեառն Արարչին,
Եւ Քրիստոսի հանրից Փրկչին.
Որ 'ի ձեռըն իւրոյ խաչին,
Յարոյց ընդ իւր զմարդն առաջին։
Այսօր յարեաւ 'ի մեռելոց,
Լոյս ծագեցաւ արարածոց.
Զհոգիս փրկեաց 'ի դժոխոց,
Աւետիս տամ ազգիս Հայոց։
Լուսաւորեաց զոգիս մարդկան,
Սուրբ յարութեամ- բըն պատուական.
Զմարմինն եւ մեզ անապական,
Եւ սուրբ զարիւն իւր փրկական։
Ուրախութեամբ ճաշակեսցուք,
Եւ սրբութեամբ հաղորդեսցուք.
Զի 'ի մեղաց սրբեալ լիցուք,
Յանմահութիւն փոխարկիցուք։
Հիւսեալ 'ի մի փառաւորեսցուք,
Ըզյարուցեա- լըն գովեսցուք.
Զլոյս Գերեզմանն համբուրեսցուք,
Եւ զյարութիւ- նըն պատուեսցուք։
Սուրբ քաղաքըն Երուսաղէմ,
Ընդ որ և սուր- բըն Բեթլէհէմ.

Որք հաւատոյս մեր եղեն վէմ,
Մարտկոց ամուր դիւաց ընդ դէմ։
Տիրամայր սուրբ Աստուածած նին,
Ուրախութիւն եւ իւր Որ դին.
Եւ որք այսօր սրգաւս բին,
Սաղայէլի դասուն հար գին։

Երգ 'ի վերայ Տնօրէնութեանն Քրիստոսի։

Տէրըդ սիրով խոնարհե ցար,
Յարգանդ Կուսին բընակե ցար.
Զադամային մարմին զգե ցար,
Եւ աշխարհի լոյս ծագե ցար։
Ի յանարատ Կուսէն ծը նար,
Ի խանձարու- րըս պատե ցար.
Ի յանբանից մըսուր ե դար,
Եւ 'ի մոգու- ցըն պատուեցար։
Քառասնօրեայ ընծայե ցար,
Ըստ օրինաց դու 'ի տա ճար.
Փախեալ գըրան բացօղ ցու ցար,
Ի Ծերունւոյն անդ գգուե ցար։
Ի Յորդանան մըկըրտե ցար,
ՅԱստուած Հօրէդ վըկայե ցար.
Ի Յովհաննէ քարոզե ցար,
Գառն Աստուծոյ անուանե ցար։

Ի Վերնատունն բազմեալ է ղեր,
Զահեղ խորհուրդն աւանդե ցեր.
Զաշակերտացդ զոտս լուա ցեր,
Խոնարհութեան վարս ուսու ցեր:
Ի Յուդայէ համբուրե ցար,
Ի ծառայէ ապտակե ցար.
Ի չար Հրէից նախատե ցար,
Կամաւ 'ի խաչ դու բարձրա ցար:
Ընդ անօրէնս համարե ցար,
Արբեր լեղի և դառնա ցար.
Ուր կենդանիդ անշընչա ցար,
Սուր գեղարդեամ բըն խոցե ցար:
Ի Յովսեփայ դու պատե ցար,
Ի գերեզման կոյս թաղե ցար.
Եւ մատանեաւ անդ կընքե ցար,
Ի զինուորաց պահպանե ցար:
Ի դժոխս իջեալ աւերե ցեր,
ԶԱդամ զծնողն ազատե ցեր.
Զարքայութեան դուռըն բա ցեր,
Եւ մեզ ձրի պարգեւե ցեր:
Ի սուրբ Շիրմէն փառօք յա րեար,
Բազմաց յայտնի երեւե ցար.
Ընդ աշակերտս ըն բազմե ցար,
Յորժամ փակեալ դըրօք ցու ցար:

Ի Գալիլեա տալս գնա՝ցեր ,
Անդ զԱռաքեալս ուրն օրհնե ցեր .
Ի հեթանոսս առաքե ցեր ,
Եւ քարոզել պատուիրե ցեր :
Յերուսաղէմ կալ ասա ցեր ,
ԶԱստուած հոգին աւանդե ցեր .
Նովաւ լեզուս բաժանե ցեր ,
Եւ շնորհօք զարդարե ցեր :
Ի Ձիթենեաց լերին գը տար ,
Յորմէ փառօք վեր համբար ձար .
Դասուց վերնոց ահեղ ցու ցար ,
Եւ ընդ աջմէ Հօր բազմե ցար :
Ո՛վ տէր Յիսուս Աստուած և բան ,
Կրեցեր կամաւ զայս ամե նայն .
Շնորհիւ քո սուրբ Տնօրէնու թեան ,
Արժանացո՛ քոյդ տեսու թեան :

Գովասանութիւն ՚ի վերայ բարեկամին Քրիստոսի սրբոյն Ղազարու :

Ի սկզբանէ Բանն Աստուա ծոյ ,
Եղեւ մարմին առ փրկե լոյ .
Ըզհողածին բնութիւն մարդոյ ,
Եւ ՚ի մեղաց ազատե լոյ :
Լամբար լուսոյ արդարու թեան ,

Ղազար քարոզ ճըշմարտու թեան.
Որ ցուցար մեզ դուռն յարութեան,
Եւ ճանապարհ արքայու թեան:
Արի Ղազար իմ սիրա կան,
Եկ մի մընար 'ի գերեզ ման.
Տէրըն կոչեաց և զքեզ ե հան,
Ի դըժոխոցն անդընդա կան:
Զուարթնոց նըման ազնիւ Ղա զար,
Սուրբ և անմեղ մաքուր ար դար.
Ձայնն լուար ըզկենա րար,
Չորեքօրեայ մեռեալդ յարեար:
Արարչասէր բարք գովե լի,
Լուսաճաճանչ և հրաշա լի.
Անուանակիցդ իմ սիրե լի,
Ղազար ամբիծ զարմանա լի:
Րոտեալ խըղճուկս հոգւով տը կար,
Զքեզ աղաչեմ միշտ անդա դար.
Զ յետնեալ ծառայդ մի մոռա նար,
Ո՛վ սրբազան տէր իմ Ղա զար:

Երգ 'ի վերայ սրբոյ Կարապետին:

Կանանցածին չէ յարու ցեալ,
Մեծ քան ըզքեզ այր զօրա ցեալ.
Ի Տեառնէ է այս ծանու ցեալ,

Խնդրակատար սուրբ Կարապետ ։
Գայր կոյսն առ մայր քո յըղա ցեալ,
Դու յարգանդին զայն իմա ցեալ․
Երկնիր պագեր անդ խաղա ցեալ,
Բանին սատար սուրբ Կարապետ ։
Զաքարիա հայրդ համրացեալ,
Ի քում ծննդեան բերան բա ցեալ․
Զանունդ Յովհան՝ նէս կարդա ցեալ,
Շնորհապատար սուրբ Կարապետ ։
Ընդ մէջ կապեալ զմաշկեայ գօ տի,
Բնակեցար յանապա տի․
Եւ հրեշտակաց դու հաւաս տի,
Նմանեցար սուրբ Կարապետ ։
Դու արուսեակ ծագման արփւոյն,
Ընդունարան շնորհաց Հոգւոյն․
Որ Մկրտիչ Աստուած որդւոյն,
Ընտրեալ գտար սուրբ Կարապետ ։
Ձեռամբդ առեալ ըզջուր գե տոյն,
Լցեր վերայ օրհնեալ Գլխոյն․
Եւ ձայնի Հօր վկայե լոյն,
Արժանացար սուրբ Կարապետ ։
Ձայն բարբառոյ մականուա նեալ,
Ճշմարտութեան միշտ հաւա նեալ․
Ըզհերովդէս յանդիմա նեալ,

Գըլխատեցար սուրբ Կարապետ ։
Ի դըժոխսըն քարոզե ցեր ,
Տեառն ըզգալուստ աւետե ցեր .
Որով զորամեալս բերկրեցու ցեր ,
Ուրախարար սուրբ Կարապետ ։
Գովելի ես դու զանա զան ,
Կենաց մերոց ես գաւա զան .
Քրիստոնէից լեր աւա զան ,
Ո՛վ սրբարար սուրբ Կարապետ ։
Առաքելոց մարգարէ ից ,
Մարտիրոսաց քահանայ ից .
Ճգնաւորաց սըրբոց հան րից ,
Մեծ կոչեցար սուրբ Կարապետ ։
Քո աղօթքն է ընդունա կան ,
Բարեխօսեա՛ վասըն մարդ կան .
Որ անուանիս Մշու Սուլ տան ,
Հոգեպարար սուրբ Կարապետ ։

Գովասանութիւն ՚ի վերայ սրբոյ Հօրըն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին ։

Յանակ անուն հօրէ ծը նեալ,
Իբր ՚ի փշոյ մեզ վարդ բուսեալ .
Ըզ Թադէի շընորհն ա ռեալ ,
Սուրբդ Գրիգոր հայր մեր ընտրեալ ։

Դառնագոյն վասն ազգիս տան ջեալ,
Զարչարանօք նահատա կեալ.
Ներ դառնաշունչ օձից ընա կեալ,
Լուսաւորիչդ ազգիս գո վեալ:
Աստուածորդւոյն յերկիր ի ջեալ,
Ահեղ անուամբ իւրով կո չեալ.
Երկնանըման Աթոռ կազ մեալ,
Լուսաւորիչդ եղեր բազ մեալ:
Տանըս Հայոց հովիւ կա ցեր,
Լոյս գիտութեամբ կատարե ցեր.
Հօր Աստուծոյ ընծայե ցեր,
Լուսաւորիչդ գերազան ցեր:
Սուրբ առաքեալ չորեքտա սան,
Եւ Մովսէսի համանը ման.
Քանոն վարուց ճըշմարտա բան,
Լուսաւորիչդ մեր սըրբա զան:
Պարծանք եղեր համայն ազ գաց,
Նախապատիւ Հայրապե տաց.
Ջահ և պըսակ եկեղե ցեաց,
Լուսաւորիչդ Հայաստա նեաց:
Ընդ 'ի Սեպուհ ճըգնեալ լե րին,
Հիացուցեր ըզզօրս վե րին.
Հրեշտակացեալ վարուք քո ին,
Լուսաւորիչդ մարդկան ազ գին:

Զքեզ աղաչեմք միահա ղոյն,
Բարեխօսել Յիսուս որ դ ւոյն.
Փրկել ըզմեզ յանշէջ հը րոյն,
Լուսաւորիչդ դու մաքրա գոյն:
Զկրտսեր որդիքս 'ի ծընունդ քոյ,
Փրկեալ զերծո յամէն փոր ձոյ.
Եւ 'ի հնարից հին Թըշնա մւոյ,
Լուսաւորիչդ Ազգիս մե րոյ:

Երգ 'ի վերայ սրբոյ խաչին:

Միշտ որ ընդ Հօր է նա պարզ մի,
Որ ընդ աջմէ նորին բազ մի.
Այսօր ում խաչ՝ աթու կազ մի,
Հանգչարան մի ոչ գըտա նի:
Տարակցեալ ընդ մարմնոյ բա ւի,
Որ բարձօղն է մերոյս ցա ւի.
Իսկ այժմ 'ի խա- չըն ծառա ւի,
Արբուցիչ մի ոչ գըտա նի:
Աղբիւր կենաց յորմէ հե ղի,
Անդուլ 'ի դասս մարդկան ցե ղի.
Եւ ինքն 'ի մէջ նեղչաց նե ղի,
Հանգուցիչ մի ոչ գըտա նի:
Կարդայ առ Հայր իւր սիրե լի,
Զայն ածելով Էլի է լի.

Եղեւ մեռեալ և պատե լի,
Ում պատող մի ոչ գըտա նի ։

Դուրյեան՝ Երգ ՚ի վերայ սրբոյն Յակոբայ ։

Ո՛վ իմ եղբարք յականջ առէք զիմ զբան,
Սուրբ Յակոբայ տաճարըն է աննըման.
Սարսափելով մըտի ՚ի սուրբ Գերեզման,
Լալով Շիրմին համբուրեցի ըզքարն ։
Սուրբ Յարութի̄ մեծ է և ո̃ւր Յակոբ դար,
Սողոմոնի տաճարն անտի դարու վար.
Ինքն ՚ի տեղ բարձր և բոլորն նորին սար,
Արէք տեսէք ըզՔրիստոսի եղ բայրն ։
Էմիրա՛յք և պարոնք դուք ո՞ւմ ըսպասէք,
Եկայք զվայրն զՔրիստոսին դուք տեսէք.
Միոյն հազար տայ ձեզ՝ ընդէ՞ր անյոյս էք,
Մեզ բարեխօս լինի Աստուածամայրըն ։
Ի Գերեզմանն Աստուածածնի շատ լացի,
Զաչըս մըտաց զգաստութե̄ անդ բացի.
Ի Ղազարու գերեզմանըն գընա ցի,
Անտի ելի ՚ի Համբարձման սուրբ լեառն ։
Սուրբ Համբարձման լերին մի կողմն գեղ է,
Մեղաւորաց փրկիչ՝ աւանից մեծ գեղ է.
Եկայք տեսէք որպէս չքնաղ այն տեղ է,
Զի սուրբ Սաղիմ գեղեցիկ Ուխտատեղ է ։

Ի վերայ սուրբ Փրկչավանքին Երուսաղէմի։

Մ՛իտ դիք ինձ որ գովեմ զԱմենափրկիչ,
Կենդանեաց մեռելոց կեցուցիչ Փրկիչ.
Ախտաժետաց բըժիշկ դիւաց հալածիչ,
Ցիմարաց տըգիտաց ուսուցիչ Փրկիչ։
Ի Քրիստոսի Շիրմէն յայն վայրըն բերին,
Ի ներքոյ խորանին զմեծ վէմըն եդին.
Չորս կողմն բաց թողին պատուական քարին,
Պէսպէս մեղաց չարեաց ազատիչ Փրկիչ։
Ամենայն սուրբ Տեղին խորհրդական է,
Բոլորըն ամէն սուրբ Աղօթարան է.
Նորաշէն սենեակըն յոյժ պատուական է,
Դիւահարաց ախտից փարատիչ Փրկիչ։
Մ՛ի կողմըն սուրբ Փրկչին՝ մեռելոց թաղ է,
Միւս կողմն նը Սիոն՝ այլազգեաց տեղ է.
Եւ այլքն ձիթենեաց պարտէզ ու պաղ է,
Յոյս մեղաւորաց է, և քաւիչ Փրկիչ։

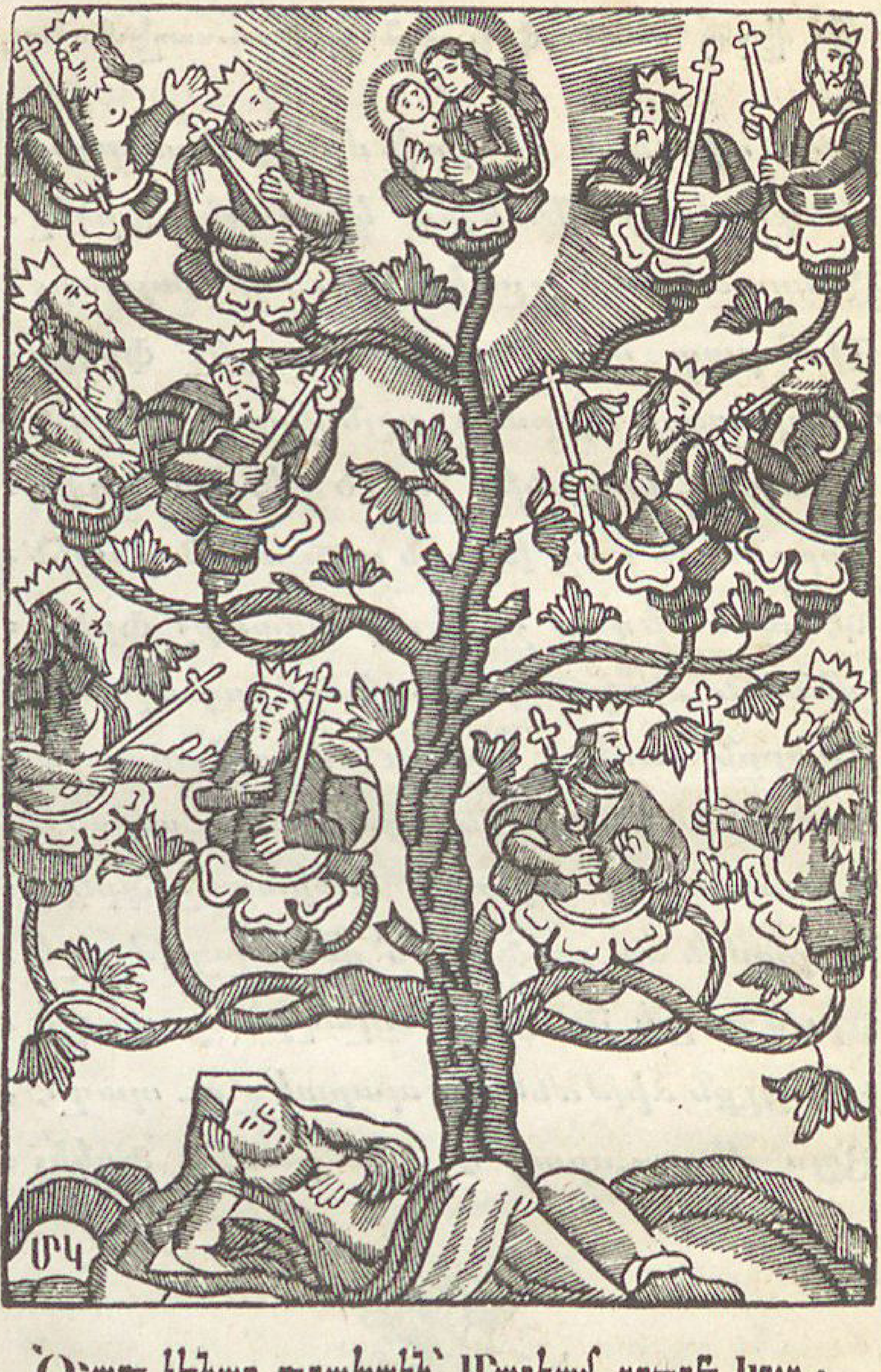

Ծառ կենաց դրախտին՝ Մարիամ սուրբ Կոյս,
Եբեր մեզ պտուղ՝ զՏէր մեր Յիսուս.
Յորմէ ճաշակեալ՝ մեռեալքս ան յոյս,
Ընկալաք զկեանս՝ յանպատմելի ՚ի լոյս։

ԱԶԻԶ ՇԷՀԻՐ

ԳՈՒՏՍՈՒ ՇԷՐԻՖԻՆ ԻՒՋԷՐԻՆԷ

ԳՈՒՏՍՈՒ շէրիֆ   իւճէ տաղ լար ,
Զէյթինլէք տիր   հէփ աղած լար .
Վարան տէրտին   անտէ աղ լար ,
Կէլին Գուտսա   կեօրիւն պա րի ։
Գուտսու շէրիֆ   շէհիր ու լու ,
Քիլիսալէր   իլէ տօ լու .
Զիյարէթլէր   միսկ գօգու լու ,
Կէլին Գուտսա   կեօրիւն պա րի ։
Գուտսու շէրիֆ   հէփ գայա լըգ ,
Անտէ տիր շիր   վէ Թաթլը լըգ .
Կէլիպ անտէն   տաթմագ հիւնէր ,
Ճէմի միւմին   օլսուն լայ լըգ ։
Գուտսու շէրիֆ   ապիզ վէ Թան ,
Կիտէն կեօրէն   օլուր մէս Թան .
Անտէ օլա‿   ճագ դատաստան ,
Կէլին Գուտսա   կեօրիւն պա րի ։

Գուտսա կիտէն հէր ճանիպ տէն,
Չըքմայաճագ էլի ճէպ տէն.
Սաչսա կէրէք հէր հասէպ տէն,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:

Աշըգ շէհրի կեօրսէն գար տաշ,
Ճէմի եանը պիւթիւն տաղ դաշ.
Կիտիւպ կեօրէն տէվլէթլի պաշ,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:

Թուր տաղընըն հէփ եանլա րը,
Լալէ չիչէկ տիր եօլլա րը.
Ողջըն վէրէն աղաճլա րը,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:

Աշըգ եէրլէր մէթհ օլուն սուն,
Միւաէմ տիլէ թէսպիհ օլ սուն.
Կեօրմէյէնէ նասիպ օլ սուն,
Կէլին սիզտէ օլուն պա րի:

Գուտսու շէրիֆ տէօրթ գափուսու,
Ալթըն սուտան տըր եափու սու.
Միսկ ի ամպէր տիր գօգու սու,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:

Գուտսու շէրիֆէ վարմալըյ ըմ,
Ահճէ փուլլար սաչմալըյ ըմ.
Վարըպ օնտա տուրմալըյ ըմ,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:

Գ՝ուտսա կիտէն հէյրան օ լուր,
Իշլի կիւծի սէյրան օ լուր.
Հէրկիւն տիւկիւն պայրամ օ լուր,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:
Գ՝ուտսա կիտէն խօճայ կէ րէք,
Իքի էլի ճէպտէ կէ րէք.
Պուղտայ կիպի սաչմաք կէ րէք,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:
Գ՝ուտսա կիտէն եավաշ կէ րէք,
Կեօզլէրի տօ՜ լու եաշ կէ րէք.
Ճիւմլէսի տօստ գարտաշ կէ րէք,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:
Գ՝ուտսու շէրիֆ ալթուն էլ մա,
Պէնի տաշտան տաշս չալ մա.
Կեօրմէյինճէ ճանըմ ալ մա,
Կէլին Գուտսա կեօրիւն պա րի:

Տէֆա ալէդ Գուտսու շէրիֆ իուզէրինէ:

Մուրզու խտէն կիտէր Գուտսուն եօլունա,
Գըյար ճանա ըրըզկընա մալընա,
Սուրբ Յակոբտէ գարշը կէլիր գուլունա.
Պէն Գուտուստան այրըլտըղըմ աղլէրիմ,
Կէճէ կիւնտիւզ տէրունիմի տաղլէրիմ:

Այլի հայաթ ճօշուպ մէյ չայլար ագար,
Կիւնահքեարլէր կիւնահը հէփ եայգար,
Գուտսու կեօրմէյէն ա՛հ խախուպ աղլար.
Պէն Գուտուս": կէճէ կիւնտիւզ տէր":
Հիչ սէվմէյէն վարմը Գուտսու տիւնեատէ,
Արասան պուլունմազ պիր գուլ ալէմտէ,
Կեօրէնլէր աչգի հագ իլէ եօլմէտէ.
Պէն Գուտուս": կէճէ կիւնտիւզ տէր":
Պիր տիեար իչինտէ անըն եօգ էշի,
Կեօրէնին գալպինտէն կիտմէզ աթէշի,
Հագիգէթ շէրիֆ տիր Թօփրագը Թաշը.
Պէն Գուտուս": կէճէ կիւնտիւզ տէր":
Գուտսու շէրիֆ շէհրի ճանլար մէքեանի,
Նէպիլէրին միւմինլէրին վէթանի,
Անտէ տիր ճէմիսինին հասրէթի.
Պէն Գուտուս": կէճէ կիւնտիւզ տէր":
Իման սահիպինէ չալընան սուր սուր,
Տէկիլ եըլտա պիր կիւն՝ ագլընը տուրտուր,
Հէր նէ սաաթ կիրսէն օլվագըթ նուրտուր.
Պէն Գուտուս": կէճէ կիւնտիւզ տէր":
Էյ վալիտէ սուլթան րահմ էթ սէն պանա,
Տուան կէչէր շահլէր Շահի օղլունա,
Նասիպ էթսին Թէքրար կէլիպ կեօրմէկէ.
Պէն Գուտուս": կէճէ կիւնտիւզ տէր":

Աշըղ սուրբ Յարութիւն խաչէրինը :

Սուրբ Յարութիւնու կեօրմէք կէ րէք ,
կեօրէնլէրտէ գալմազ խը րէք ․
Տիւնեայը Թէրք էԹմէք կէ րէք ,
կէլին սիզտէ կեօրիւն պա րի :
Սուրբ Յարութիւն բուհանի փա զար ,
Եէլ էստիքճէ միսկլէր գօ գար ․
Քըրիստոսում անտէ կէ շէր ,
կէլին սիզտէ կեօրիւն պա րի :
Սուրբ Յարութիւն պուճագ պուճագ ,
Մումլար եանար գուճագ գուճագ ․
Եօգ տուր օնճու լայըն օ ճագ ,
կէլին սիզտէ կեօրիւն պա րի :
Կիրտիմ գափու տան իչէ րի ,
Հաստէ ճանըմ օլտու տի րի ․
Անտէ սունտում տիլէ կի մի ,
կէլին սիզտէ սունուն պա րի :
Սուրբ Յարութիւ նուն գուպպէ սի ,
Անտէ տիր Մէ սիհին Թիւրպէսի ․
կէլիպ կեօրէն օլուր Մահտե սի ,
կէլին սիզտէ օլուն պա րի :
Զիյնէթինէ եօգ տըր սեօզիւմ ,
Էշիկինէ սիւրտիւմ իւզիւմ ․

Սուրբ Գերեզման ըքի կեօ զիւմ,
Կէլլին սիզտէ կեօրիւն պա րի ։
Կիրտիմ Գերեզ- ման պաշը նայ,
Կեօզլէրիմ տօլ- տու եաշ ը լայ ․
Հապէր էթտիմ գարտաշը մայ,
Օտա կէլսին կեօրսիւն պա րի ։
Կիթտիմ տուրտում գափուսու նա,
Հէյրան օլտում եափուսու նա ․
Նասիլ օլսուն հէփիսի նէ,
Կէլլին սիզտէ կեօրիւն պա րի ։
Կէճէ օլուր կիւնտիւզ կի պի,
Գանտիլլէր եանար եըլտըզ կի պի ;
Տիրէկլէրի եալտըզ կի պի,
Կէլլին սիզտէ կեօրիւն պա րի ։
Իւքսէք տաղլար ալչագ օլ սուն,
Ուզուն եօլլար եագըն օլ սուն ․
Նուրի կեօրմէք նասիպ օլ սուն,
Կէլլին սիզտէ կեօրիւն պա րի ։
Թիւրլիւ Թիւրլիւ ամպէր գօ գար,
Նուր Թուրֆանտա սէնտէն չը գար ․
Ճիւմլէ ալէմ սանա պա գար,
Կէլլին սիզտէ կեօրիւն պա րի ։

Աշըղ սուրբ Յակոբ էօղլըրինէ ։

Սուրբ Յակոբ պիր վանք տըր ու լու ,
Ճիւմլէմիզանէ անըն գու լու ․
կէլիւպ միւրատ ալան տօ լու ,
Միզանէ կէլիւպ ալըն պա րի ։
Սուրբ Յակոբ պիր ալայ պա շի ,
կէօրէնլէր տէօ քէրլէր եա շի ․
Սուրբ Յօհաննէս էօզ գարտա շի ,
Միզանէ կէլիւպ կէօրիւն պա րի ։
Սուրբ Յակոբ պիր ալթուն սի նի ,
Ղահլէր եափմըշ եափուսի նի ․
կէօրտիւմ շաշտըմ գափուսի նի ,
Միզանէ կէլիւպ կէօրիւն պա րի ։
Սուրբ Յակոբ պիր ալթուն ֆէ նար ,
Տիրէկ կիպի մումլար եա նար ․
Հէփ մադլուպին անա սու նար ,
Միզանէ կէլիւպ սունուն պա րի ։
Սուրբ Յակոբուն պատկերլէ րի ,
Չօգ կիւզէլ տիր ըրէնկլէ րի ․
Չինիտէն տիր տիրէքլէ րի ,
Միզանէ կէլիւպ կէօրիւն պա րի ։
Սուրբ Յակոբայ կէլմէք հիւ նէր ,
կիւնահ աթէշ լէրի սէօ նէր ․

Վարդապետլէր Թաբօր տեօ նէր ,
Միզտէ կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Սուրբ Յակոբուն ազիզ պա շի ,
Եօրթիւլէրի հինտ գումա շի .
Ճանա հայաթ վէրիր ա շի ,
Միզտէ կէլիւպ եէյին պա րի ։
Սուրբ Յակոբուն հէմ եամը սը ,
Չիչէքլի սէտէֆ տիր գամը սը .
Սըրմա կիւմիւշ տիւր եօրթիւսիւ ,
Միզտէ կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Սուրբ Յակոբ Թահթ տըր նուրա նի ,
Սէվէրլէր գատ– րին պէլէ նի .
Եիկիրմի պէշ տիր խորա նի ,
Միզտէ կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Թիւրլիւ Թիւրլիւ տիւր նամէ լէր ,
Շադ օլուր անի կեօրէն լէր .
Հասրէթ չէքէր կեօրմէյէն լէր ,
Միզտէ կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Աստուածածին պիրադ եւ րադ ,
Նէրտիպանի գըրդ պիր այ ադ .
Շիֆայէթ գըլ պիզէ տէ պադ ,
Միզտէ կէլիւպ տէյին պա րի ։

Աղէկ տուրք Աստուածածին խաչէրինէ։

Աստուածածին կոյս Մարի ամ,
Սէնսին Էֆէն– տիմ տօղու րան.
Կիւնահքեարլէ– րի ղայը րան,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Աւաղանտան արդար տօղ տում,
Կիւնահ իչին– տէ ղարղ օլ տում.
Գէն տէրմանի սէնտէն պուլտում,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Հաստէ տիւշտիւմ ինկլէր ձա նըմ,
Եա նիձէ օլուր պէնիմ հա լըմ.
Ղայէթ նաչար օլմուշ օլ տում,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Աղլայըրըմ կիւլմէնէյ իմ,
Կեօզլիւմ եաշըն սիլմէնէյ իմ.
Սանա մայլիւմ էյլէնէյ իմ,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Կեօզլիւմտէն գան– լը եաշ ա գար,
Ճիւմլէ ալէմ սանա պա գար.
Սէն տիլէրսէն պիզէ եէ թէր,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Գուրպան օլայ– ըմ պէն սա նա,
Նազար էյլէ պագ գուլու նա.

Տիլէ փաւի   շահ օղլու նա,
Աստուածածին   կոյս Մարի ամ:

Վրիսպոսուն աշըղ Տնօրէնոսընին խուշերինէ ։

Եարատան Հագ   նազար էթ տի,
Հազրէթի Ատէմի   վար էթ տի.
Վէ էմրի նութգ   բաղպանըյ լէ,
Ճէմի տիւնեա   թէքմիլ օլ տու:
Եարատըլմըշ   նէպատէ թի՝,
Հագ ինսանա   թէսլիմ էթ տի.
Քէզա ճէմի   վարլըգլէ րի,
Թաազիմլէրլէ   անէ վէր տի:
Փագաթ անէ   թէնպիհ էթ տի,
Պու աէճէրտէն   եէմէ տէ տի.
Սատագաթլէ   կէր գալըր սէն,
Միւտայիմ սէն   եաշա տէ տի:
Իմտի խայըն   իպլիս չէյ թան,
Ղայէթ իֆրաթ   գըսգանճլըգ տան՝
Պունա թահմիլ   էտէմէյ իւպ,
Ինսանը տուր   էթտի Հագ տան:
Տիւշտիւ օլտէմ   հազրէթի Ա տէմ,
Քէնտի պիւթիւն   չէօհրէթին տէն.
Եասըր օլտու   կիրտի զէ մէ,
Վէ իպլիսին   թահթ հիւքմիւնէ:

Պարգ օլունտու անտէն սօնկ րա,
Քի Թէն ալա Մէսիհ մէյլ լայ·
Սէֆիլ ինսան Թապիէթի նի,
Եասըրլըգտէն գուրթարմա ղա:
Իլք էվվէլ Մու- սա փէյղամ պէր,
Պու հագգա եազ- տը քէլիմ լէր·
Քէզա Դանիէլ վէ Եսայ ի,
Վէ հէմ տախի հէփ Նէպի լէր:
՝Նէպիլէրին հէփ քէլա մը,
Քի օլունուր գըրաա թը·
Մէսիանըն տօղաճա ղը,
Շիմտի օլտու թէքմիլա թը:
Մ՝արիամըն իլք վէթա նը,
Նազարէթ տիր շիրին շէհ րի·
Քէմալըյէթտէ լաթիֆ ա ղըզ,
Վէ փիւր ղըյասիլ լուֆու սա րի:
Մ՝էլէք իրսալ Հագտան օլ տու,
Վէ միւժտէի անէ սուն տու·
Տէտի շա՛դ օլ եա՛ միւֆէր րիհ,
Եա՛ միւմթէլիյ հիւսնիւ քիւլլիւ:
Ռ՝էվայ էթտի Մէրիէմ ա նէ,
Պիլմէմ տէտի պէն տահա էր·
Վէ նէ վագըթ քի ֆէհմ էթ տի,
Քէլամուլլահ ինաի ա նէ:

Կեօքտէ եըլտըզ իզհար օլ տու ,
Մօվ չէհրինէ մալիւմ օլ տու .
Կիւն տօղուշու Թարաֆըն տէն ,
Իւչ ալիմլէր ռահի օլ տու :
Չօգ ճէմիյէթ– լէ կէլտի լէր ,
Եըլտըզը նը– շան թութտու լէր .
Հազրէթլէրնէ գավուշտու լէր ,
Ազիմ փէշկէշ տէ սունտու լէր :
Մուրատլէրնէ քի էրտի լէր ,
Սէճտէ գըլուպ շիւքր էթտի լէր .
Սիզտէ միւրատ ալասը նըզ ,
Մէվլուտ եէրին կեօրէսի նիզ :

Աղէք տուրք Ծնունդ Խաղէրինէ .

Օրնունդ քիւչիւկ պիր չէհիր տիր ,
Մէսիհին տօղ– տուղու եէր տիր .
Ինսանլէրին հէփ հասրէ թի ,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ րին :
Յիսուս Քրիստոս անտէ տօղ տու ,
Իւչ փատիշահ կէլիպ կեօր տիւ .
Ազիմ փէշկէշ– լէր վէրիլ տի ,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ րին :

Ի՛շիկի տիր սիւտ մէրմէրտէն ,
Պէշիկի լաւ իւ կէվհէր տէն .
Խօրթիւսի հինտ ու եէմէն տէն ,
կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին :
Փատիշահլէր հինտ եէմէն տէ ,
կեօրտիւլէր պիր երլող կեօք տէ .
Տէտիլէր նուր տօղմուշ եէր տէ ,
կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին :
Երլող իչրէ պիր վալի տէ ,
Նուր էվլատը գուճաղըն տէ .
Եօլա չըգտը լար անի տէ ,
կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին :
Հերովդէսէ տախիլ օ լուպ ,
Նէ՞րտէ տօղտու ակյու սօ րուպ .
Սօնկրա երլող իլէ պու լուպ ,
կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին :
Սուրբ Ծընունդա էրիշտի լէր ,
Իւչ փատիշահ պիր կիրտի լէր .
Պաղտասարլէ Մէլքօն Գաս պար ,
Հուզուրէ ապաշ էնտիրտի լէր :
Իւչ Թիւրլիւ փէշ- կէշ վէրտի լէր .
Ալթուն պուհուր ասիլայէնտ լէր .
Տէօնիւպ անտէն շատ կիթտի լէր ,
Սուրբ Ծընունդու վագ էթտի լէր :

Նէ սաաթ քի Քրիստոս տօղտու ,
Խուսթիւնէ նուր սայլան օլ տու .
Հըրեշտակլար կեօքտէն էն տի ,
Փառք'ի ետրձունս անտէ տէն տի :
Հէփ չօպանլար իշիթտի լէր ,
Պու նէ՞ սէտա տըր տէտի լէր .
Գուզու փէշինէ կէթիրտի լէր ,
Սէձտէ գըլըպ շիւքր էթտի լէր :
Մերիէմ Յովսէփ- լէ պէրապէր ,
Պիր մաղարայ- է կիրտի լէր .
Քառասունքու սագլատի լէր ,
Ինսան իւզիւ կեօրմէտի լէր :
Բառասունքու պիթիրտի լէր ,
Պիր չիֆթ կեօվէր- ճին ալըր լէր .
Սուրբ Տաճարա կեօթիւրտիւ լէր ,
Միւճիւզաթլէր չօգ կեօրտիւ լէր :
Մերիէմ անէ վալիտէ սի ,
Գուճաղընտէ տիր տանէ սի .
Կեօք իքէն քէն- տի հանէ սի ,
Շիմտի մըսուր տիր լանէ սի :
Օրնուշտա վար էլլի աթ րէկ ,
Հէր պիրի պիր թիւրլիւ ը րէնկ .
Անտէ գապուլ օլուր տի լէկ ,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ րին :

Աշըղ սուրբ Խաչերուբեան եէրինէ:

Բէլամուլլահ ճէսէտիյ լէ,
Կիւնահըմըզ հասէպիյ լէ.
Խաչա չըգտը րաատէթիյ լէ,
Վալիտէսի հուզուրին տէ:

Էվվէլ խաչը կէօթիւրտի լէր,
Իւզէրինէ եաթըրտի լէր.
Էլ այաղըն մըխլատի լէր,
Վալիտէսի հուզուրին տէ:

Տէք էվլատը խաչտան պագար,
Գանը սէլլէր կիպի ա գար.
Կիւնահըմըզ չիրքին եայ գար,
Վալիտէսի հուզուրին տէ:

Սաաթ տօգուզ Ճումայ կիւ նի,
Չաղըրարագ փէտէրի նի.
Թէսլիմ էթտի նուր րուհի նի,
Վալիտէսի հուզուրին տէ.

Աշըղ Գուտասու շէրիֆ եէրինէ:

Տէսթան. Վարդան խօջա:

Նիճէ մէթհ էթսէմ Գուտասու շէրիֆի,
Կէլին կէօրիւն իպնուլլահըն վարինի.

Նաս իչինտէ ճիհան տէնիլէն պու տուր ,
Կէլին կէօրիւն պաղճէսինի պաղինի ։
Չօգտան չէքէրտիմ սէն հասրէթինի ,
Ալէմ պիլիւր նիճէ միւճիւզաթինի .
Կէլին կէօրիւն խուպ զիյնէթինի ,
Շիւքիւր էօփտիւմ Խալիլուլլահն եէրինի ։
Նիճէ փէյղամպէրին մէզարը վար տըր ,
Իսանըն թիւրպէսի ճիւմլէտէն սէր տիր .
Զինէթլի րիւշան ճիհանտէ պիր տիր ,
Կէլին կէօրիւն կէօզ իլէ անի ։
Ս՝ար Եագուպին ճիւմլէ մէսքէնի փաք տըր ,
Մաարուֆի ըէթլիրէն եարատան Հագ տըր .
Փիւր գանտիլլէրին թասվիրի եօգ տըր ,
Ցօնատըրըլար չէվրէ եանըն եէրինի ։

Տէսխան . Մուխամմէս ։

Իփթիտա սէրտէն էօկէյիմ
հալի Գուտսու շէրիֆին ,
Հէր չէհիրտէն միւպարէք տիր
եօլու Գուտսու շէրիֆին .
Փէք զիյատէ գօզուլու տուր
կիւլի Գուտսու շէրիֆին ,
Կիւզէլ Փարսի արէպի տիր
տիլի Գուտսու շէրիֆին .

Հիչ պիր տիյարտէ պուլունմազ
պալը Գուտսու շէրիֆին ։
Տէնկի եօգ տուր պու ձիհանտէ
եարաթմըշ տըր Հագ ղանի ,
Մէվլա սույու կեօզտէն վէրիր
Թաշտան եէթիրիւր նանի .
Չէշմէսի իրմաղը եօգ տուր
հաձէրտէն տիւր մէքեանի ,
Ալլահա էմանէթ օլսուն
Փարիգ իլէ րուհպանի .
Հատտէն աշըրը կիւզէլ տիր
իլի Գուտսու շէրիֆին ։
Ղիւմէ ալէմ հասրէթ չէքէր
կիւզէլ իսմ ու ատընա ,
Հէր քիմ կէլիւպ կեօրիւր իսէ
միւշթագ օլուր տատընա .
Քիմ քի կեօրիւր այրը տիւշէր ,
հէր տէմ սալար եատընա ,
Սըտգ իլէ զիյարէթ էտէն
իրիշիր միւրատընա .
Մաղրըպ մէշրիգտէն կեօրիւնիւր
տաղը Գուտսու շէրիֆին ։

Աչէղ Մար Եագուպ խաչէրինէ ։
Տէօրան . Տիվանի ։

Փիւսէր իքէն չէքէր խոիմ
եա́ Մար Եագուպ հասրէթին ,
Շիւքիւր կեօրտիւմ նը մէզարին
սէյր էյլէտիմ զիյնէթին ։
Զիյնէթինէ կեօզ գամաշուր
Հագ Նազարտէն սագլասըն ,
Աքըլէ Փիքրէ հիչ սըղըշմազ
Թասվիրի եօգ ալէթին ։
Ալէթի զէր իւ ալթունտէն ալը
լալը կէվհէրտէն քեանի .
Մուէզզինի միւտէրրիսի չօգ
խուպ խանէլէր խըզմէթի ։
Խըզմէթի կայէթտէն չօգ տուր ,
խանէնի Հագ սագլասըն ,
Կեօրէնլէր շատ մէսրուր օլուր ,
չօգ տուր Հագըն հիքմէթի ։

Ճիւմլէ ալէմ հասրէթ չէքէր
Մար Եագուպուն եէրինէ ,
Նիճէ հիւնքեար նիճէ պէյլէր
եէթմէմիշլէր սըրրինէ ։

Տիլ իլէ մէթհի օլունմազ ;
Նիճէ էթսէմ մէթհինի ,
Գու՛ չիրքին կիւլ խըլէյուպ
Մութլու կէլիպ կեօրէնէ :
Կեօրէնլէր տօղրու սեօյլէսին
սեօզլիւմտէ վար մը խիլաֆ ·
Նաս իչինտէ պիր տախի եօգ ,
շիւքիւր պիզէ վէրէնէ :
Սիմ իւզէրի չօգ ատէմ վար
չէյթան եօլուն պաղլամըշ ,
կէլիւպ գըյարէթին էթմէզ
թափմըշ տըր սիմ զէրինէ :

Ազիզ սուրբ Յարութիւն իւզէրինէ :
Տէվրան . Սէմայի :

Նիճէ էօյսէմ սուրբ Յարութիւնի ,
Գանտիլլէրին եօգ թաալի ըրի ·
Կիրտիմ չէվրէ եանըն կէզ տիմ ,
Գու ճիհանտէ եօգ էրպա պի :
Իսա սէնին կեօրտիւք եէ րի ,
Գիրէր կիրտիք հէմ իչէ րի ·
Էօփտիւք մէրմէր սուրբ Մէզա րի ,
Գունտա տըր եէր կեօք սահի պի :

Շիւքիւր կեօզլիւմ իլէ կեօր տիւմ,
Թիւրպայինէ եիւզիւմ սիւրտիւմ.
Աղլէյուպ այ- աղա տուր տում,
Պադմաղա էթ- տիմ հիճա պի ։
Դ՝ըրդ տեօրթ գանտիլ միւտէմ եա նար,
Օն եէտի տէ միյանտէ վար.
Գափուսուն իւսթիւնտէ տիր,
Լուսաւորի- չին թասլի րի ։
Իւչ միլլէթ թափօր տեօ նէր,
Մէզարտէն օ- լուպ միւնէվ վէր.
Հիսապսըզ գան- տիլլէր եա նար,
Րուհանի շազ- լըգ նըշա նի ։
Բիւնյէթի չօգ եիւճէ ու լու,
Իչինտէ րուհ- պանի տօ լու.
Ճիւմլէմիզ Ի- սանըն գու լու,
Իչինտէ վար պիր գաչ ճա պի ։
Օիյնէթլի տիր ճիւմլէ եէ րի,
Իչինտէ նա- պիլէր վա րի.
Կեօզլիւմ իլէ կեօրտիւմ ըբ եէրի,
Օլ տէմ չէքտիմ իճթինա պի ։

Աշըղ Մէրիէմ Անէնին Եօղէրինէ ։

Տէօրան . Վարսաղ ։

Իփթիտա կեօքտէն պիր մէլէք էնար ,
կեօրտի Նուր տիտարը Մէրիէմ Անէնին ·
Հագըն տիվանընտէն սէլամը վէրար ,
Ալտը ֆէհմ իգրարը Մէրիէմ Անէնին ։

Իգրարընը ալտը կեօյէ չէքիլտի ,
Մէրիէմին իւստիւնէ լութֆու սաչըլտը ·
Երտէն կեօյէ Նուրտան տիրէկ տիքիլտի ,
կեօլթիւրտի խապէրի Մէրիէմ Անէնին ։

Խապէրինի մէլէք Հագա կեօլթիւրտի ,
Տօգուզ մահ վէ 5 կիւն մութլու պիթիրտի ·
Նուրտան Նուր փիւսէրի տօղտու կէթիրտի ,
Բիւշան օլտու եիւրէկի Մէրիէմ Անէնին ։

Տաղըլտը էֆքեարի՝ սարտը փիւսէրի ,
Մէսրուր օլտու կիւլտի էօփտի Հագ պարի ·
Տէսթ փայինէ սիւրտի եիւզ իլէ սէրի ,
Խաս էմտի չիրի Մէրիէմ Անէնին ։

Շիրի մէմէտէն էմտի՝ եէտի պարինի ,
Թէսլիմ էթտի Խիւտա ճիւմլէ վարինի ·
Մըսուրտէ իյլէտի խուպճէ եէրինի ,
Շէտիտլէնտի շաղը Մէրիէմ Անէնին ։

Կեօքտէ մէլայիքլար շատ օլտուլէր ,
Իւչ հիւնքեարլէր խապէրինի ալտըլէր ·

Եըլտըզ իլէ կելիւպ եէրին պուլտըլէր,
Հիւնքեարլէր հիւնքեար Մէրիէմ Անէնին։
Հիւնքեարլէր իչէրի պիրէր կիրտիլէր,
Իւչիւստէ իւչ Թիւրլիւ հագը կեօրտիւլէր·
Պիրի պիրինի սօրուպ խապէր վէրտիլէր,
Սէյր էթտիլէր եէրի Մէրիէմ Անէնին։
Նէրինի կեօրտիւլէր շօլ Իպնուլլահըն,
Մուձիզաթը չօգ տուր զանի Ալլահըն·
Եօփտիւլէր փայինի օլ շահլէր Շահըն,
Կեօրտիւլէր սէթթարը Մէրիէմ Անէնին։
Սէթթարըն մէթտարի իլէ տինտիլէր,
Փէշկէշլէրին վէրիւպ կիրու տեօնտիլէր·
Եօլա տիւշիւպ տիւլտիւլլէրէ պինտիլէր,
Օլտուլէր Թիւձձարը Մէրիէմ Անէնին։
Թիւձձար կիպի տաղըլթըլէր շիքեարի,
Հէրքէս արզուլէտի քէնտի շէհրի·
Չէքտիլէր տեօքտիլէր գաթար պէհարի,
Պիլտիլէր սըրրը Մէրիէմ Անէնին։
Նիհան պիր սըր իտի կէլտի ձիհանէ,
Սէսի կիթտի Հինտիսթանէ Եէմէնէ·
Հագ տիհանտէն պիր սէս կիթտի տամանէ,
Եէթտի պիզէ ձարը Մէրիէմ Անէնին։
Ղ՛ար էթտի Զաքարիա՝ տիրիլթտի Խուտա,
Շէյթանըն կիւշինէ տիւշտիւ պիր սէտա·

Քէրէմ էթտի պիզէ եէթտի իմտատա ,
Պիրտէն եօգ ույարը Մէրիէմ Անէնին ։
Ույարը եօգ պիրտէն սեօյլէնիր պիր աա ,
Տամանտէ իպլիսլէր խըլէտիլէր տատ .
Հագ սագէրտէն պիզի խըլէտի էզատ ,
Կեօրտիւնիւզ հիւնէրի Մէրիէմ Անէնին ։
Հիւնէրի եէթիշիւր եօխսուլուպայէ ,
Խաա կիթտի կիրտի Յօրտանան չայէ .
Միւծիզաթ խըլէտի ծիւմլէ տիւնեայէ ,
Չաւտը միւնէվվէրի Մէրիէմ Անէնին ։
Միւնէվվէր Մարիամըն շիրի սեօյլէտի ,
Աշգըն տէրեասընի նիհան պօյլատի .
Լայըգլարա Մէվլա գըսմէթ էյլէտի ,
Կեօրտիւլէր աչիգ մէզարը Մէրիէմ Անէնին ։
Վալիտէ սուլթանըն շիրին կիւշ իտին ,
Միւտէմ զինտէ կիւշի Մէրիէմ Անէնին .
Ծիհանէ կէլմէմիշ պեօյլէ պիր վէլի ,
Մէլէքտէ եօգ էշի Մէրիէմ Անէնին ։
Ֆազիլէթլէ տօղտու ասըլը զաթի ,
Ալէմէ եէթիշիւր չօգ միւծիզաթի .
Մէվլայէ խուլ կէչէր հէմ շէֆաաթի ,
Պիր տախի եօգ էշի Մէրիէմ Անէնին ։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՈՒՐԲ ՈՒԽՏԱՏԵՂԵԱՑՆ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ

Ի վերայ սուրբ Հրեշտակապետի վանիցն Հայոց։

Սուրբ Հրեշտակապետի վանքն մայրապետաց՝ Աննա քահանայապետի տունն է, և առաջին բանտն Քրիստոսի։ Ընդ է Ձիթենի սուրբ ծառն՝ ընդ որ կապեցին զՏէրն մեր։ Եկեղեցին վեց խորանօք զարդարեալ է.

1. Աւագ խորանն Հրեշտակապետաց.
2. Սերովբէից } յերկոսին կողմանս
3. Քերովբէից } Աւագ խորանին։
4. Սբ Հռիփսիմեանց խորանն յաւանդա″։
5. Սուրբ Բանտի խորանն 'ի հիւսիս։
6. Սբ Չարչարանաց խորանն 'ի գաւիթն։

Ի մէջ սուրբ Յարութեան Աշխարհամատրան Տաճարի եղեալ ուխտատեղիքն։

1. Սարսափելի սուրբ Գողգոթայն և խորանն և պատառեալ վէմն է այժմ՝ Յունաց։
2. Ընդ՝ սուրբ Տարածման տեղին և երկու խորանքն՝ Լատինաց։
3. Սուրբ Գողգոթայի առաջին դուռն և խորանն՝ Լատինաց։

4. Քրիստոսի փուշ պսակի մատուռն և խորանն՝ Յունաց:

5. Սուրբ Լուսաւորչի եկեղեցին՝ Հայոց. յորում կան երկու խորանք, յանուն ս̃բ Լուսաւորչի՝ և սուրբ Կարապետի:

6. Սբ Հեղինէ դշխոյի լուսամուտն՝ Մէր:

7. Սուրբ Խաչգիւտն և խորանն՝ Լատինաց:

8. Քրիստոսի հանդերձից բաժանման մատուռն և խորանն՝ Հայոց:

9. Ղունկիանոս հարիւրապետի մատուռըն և խորանն՝ Յունաց:

10. Քրիստոսի երրորդ բանտն՝ յորում կան երկու խորանք՝ Յունաց:

11. Սուրբ Պարտէզն և խորանն՝ Լատինաց:

12. Փոկրիկ եկեղեցին յանուն սրբոյ կուսին՝ Լատինաց. յորում է և մասն Սեան՝ ընդ որ կապեցին զՔրիստոս:

13. Յարեւելս առաջի Քրիստոսի սուրբ Գերեզմանին փառաւոր տաճարն՝ Յունաց:

14. Սուրբ կենսատու Գերեզմանն Քրիստոսի՝ Հայոց, Յունաց, և Լատինաց. յորում է և

15. Սուրբ Հրեշտակի կանգնած քարն:

16. Փոքրիկ եկեղեցին և խորանն՝ կից սրբոյ Գերեզմանին՝ Խփտաց:

17. Յովսեփայ Արեմաթացւոյ գերեզմանն և փոքրիկ եկեղեցին և խորանն՝ Հայոց:

18. Սուրբ Իւղաբերից խորանն՝ Հայոց:

19. Սուրբ Աստուածածնի Ուժաթափման տեղին՝ Հայոց ։

20. Աստի սանդխովք 'ի վեր՝ մեծ վերնատունն՝ Հայոց. յորում կան երկու խորանք, Աւագ խորանն՝ խաչելութեան, և Երաշխաւոր սուրբ Աստուածածնի խորանն ։

21. Սուրբ Պատանատեղին՝ Հայոց, Յունաց, և Լատինաց. Երկրպագելի միայն ։

22. Ադամ Նախահօր գերեզմանն, և խորանն 'ի ներքոյ Գողգոթային՝ Յունաց ։

23. Աստ է և Մելքիսեդեկ քահանայի գերեզմանն՝ ըստ աւանդութեան ։

24. Եւ թագաւորաց գերեզմանքն՝ առ որմով տաճարին Յունաց՝ հանդէպ Պատանատեղւոյն ։

25. Սուրբ Յարութեան արտաքին մեծ դրան պատառեալ Սիւնն ։

Յարտաքին դաւթի սրբոյ Յարութեան տաճարին է փոքրիկ եկեղեցին Մեր՝ յանուն սրբոյն Յովհաննու աւետարանչի, որ յատուկ Ուխտատեղի է վասն մարմարինեա Սեան՝ ընդ որ կապեցաւ Փրկիչն մեր ։ Ունի երիս խորանս, Յովհաննու աւետարանչի, Հայր Աբրահամու, և սուրբ Զարչարանացն Քրիստոսի ։

Աստ է և եկեղեցին Խփտուց. և Հայր Աբրահամու վանքն և Տեառնեղբայր որ

Յակոբայ փոքրիկ եկեղեցին Յունաց, ընդ որ ելանեն և 'ի մեծ վանսն իւրեանց։

Ուխտատեղին է մեզ և սուրբ Գէորգայ եկեղեցին Խփտուց. և վանքն Ասորւոց, որ ըստ աւանդութեան՝ էր տունն Մարկոսի աւետարանչին։ Յերկուսին 'ի սոսա պատարագեն մերայինք մի անգամ 'ի տարւոջ։

Կայ ևս Յովակիմայ և Աննայի տունն, բայց այժմ Լատինք գնեցին զբոլոր վանս։

Իսկ Պրոպատիկէ աւազանն՝ լքեալ և յամայիս թողեալ է։

Արտաքոյ որմոյ Երուսաղէմի եղեալ ուխտատեղիք և երևելի յիշատակաց վայրքն։

1. Սուրբ Փրկչի վանքն մեր, որ էր տուն Կայիափայ քահանայապետի։ Անդ է երկրորդ Բանտն Քրիստոսի. աստ ուրացաւ Պետրոս զՏէրն. աստ է և Քրիստոսի սրբոյ Գերեզմանի դրան կափարիչ վէմն, որ քարն է Աւագ սեղանոյն։

Վանքս այս՝ բաց 'ի Տաճարէն, նորոգկառուցաւ գեղեցիկ և չքնաղ յօրինուածովք 'ի Թուին Փրկչին 1849, յերրորդամի Պատրիարքութեան Կիրակոսի Արքեպիսկոպոսի Երուսաղէմացւոյ։ Գաւիթ սրբոյ Վանուցս է գերեզմանատուն Պատ-

րիարքաց և Աւագ լուսարարաց և այլ ևս նշանաւոր կարգաւորաց ։ Իսկ արտաքոյ վանիցս յարեւմուտս կայ՝ է գերեզմանատուն ընդհանուր քրիստոնէից ։

2. Սուրբ Սիոն վերնատունն, ուր էջ Հոգին սուրբ յԱռաքեալս. բայց է ՚ի ձեռս Տաճկաց ։ Աստ են Դաւթի մարգարէի և Սողոմոն արքայի գերեզմանքն՝ անմատչելի ՚ի քրիստոնէից ։

3. Սրբուհւոյ Աստուածածնի սրովբէտապաս գերեզմանն՝ Հայոց, և Յունաց ։ Ի մէջ եկեղեցւոյս է Հայր Յովսեփայ գերեզմանն ՚ի ձեռս Մեր, և Յովակիմայ և Աննայի գերեզմանքն ՚ի ձեռս Յունաց ։ Եւ Աւագ խորանն Մեր՝ որ է կից յորմն սուրբ Աստուածածնի գերեզմանին. Ասորւոց և Ղփտւոց պատարագամատոյց խորանքն՝ Մեր. և երեք խորանք ևս Յունաց ։

4. Արտաքոյ սրբոյ Աստուածածնի տաճարին յարեւելս կայ՝ է այրն ուր ննջեցին առաքեալք, և տեղին՝ ուր մատնեցաւ Քրիստոս Տէրն մեր, և է ՚ի ձեռս Լատինաց ։

5. Մերձ են աստ և Պարտէզն՝ ուր աղօթեաց Փրկիչն.

6. Եւ տեղին՝ ուր աղօթեաց Սրբուհի կոյսն ՚ի ժամու քարկոծման սրբոյն Ստեփաննոսի.

7. Եւ քարկոծման վայրն սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային ։

8. Տեառնեղբօր նահատակման տեղին՝ Մեր, որում մերձ են՝

9. Մարգարէից գերեզմանքն և Աբեսողոմայ արձանն ։

10. Աստի 'ի վայր՝ Սելովամայ աղբիւրն ։

11. Աբբայ հօրն, որոյ յորդութիւնն նըշան է բարեբերութեան այնր տարւոյ, և պատահի մի անգամ 'ի միջոցի երից կամ չորից ամաց ։

12. Ճ'առներն՝ որ են հին գերեզմանատունք ստորերկրեայք ։

13. Սղոցման ծառն Եսայի մարգարէի, և նորին գերեզմանն ։

14. Սբ Համբարձման լեառն ձիթենեաց, ուր երկիցս 'ի տարւոջ Պատարագ մատուցանի, 'ի Տնտեսի կիւրակէի՝ և 'ի Համբարձման։

15. Սրբոյ Ղազարու գերեզմանն ։

16. Քրիստոսի նստեալ տեղին, ուր Մարիամ և Մարթայ ընդառաջ գնացին ։

17. Սամփսոնի աղբիւրն ։

18. Աբիմելեքայ՝ վաթսուն և ութ տարի ննջեալ տեղին ։

19. Կոզմայի և Դամիանոսի գերեզմանքն, որ է եկեղեցի՝ Յունաց ։

20. Խաչավանքն՝ Յունաց ։

21. Փիլիպպոսի առաքելոյ աղբիւրն՝ Մեր ։

22. Սբ Յօհաննու Կարապետի ծննդեան տեղին և վանքն՝ Լափինայ. և Նորին անպտն։

23. Սուրբ Եղիայի վանքն՝ Յունաց ։
24. Ուր Ռաքելի գերեզմանն՝ Հրէից ։

Բեթղեհեմ քաղաքն, ուր է մեծակառոյց և սիւնազարդ եկեղեցի, և 'ի մէջ նորա այրն (մաղարայն՝) ուր ծնաւ Քրիստոս Տէրն մեր փրկիչն աշխարհի, և է 'ի ձեռս Հայոց և Յունաց. իսկ Մսուրն՝ որ 'ի նմին այրի, այժմ է Լատինացւոց. անդ է և գերեզման Նախամօրն Եւայի ։

Երեքին վանքն Հայոց, Յունաց և Լատինաց։

Եկեղեցին Մեր որ 'ի նմա՝ զարդարեալ է չորս սեղանովք ։

Հովուաց տեղին՝ իբր կէս ժամ հեռի 'ի Բեթղեհեմէ յարեւելս, ուր 'ի ծննդեան Քրիստոսի՝ հրեշտակք երեւեալ, փառք 'ի բարձունս ասացին ։

Սուրբ Գէորգայ վանքն՝ Յունաց ։

Հայր Սաբայի վանքն՝ Յունաց ։

Ի սուրբ Երուսաղէմէ հեռի եղեալ տեղիքն ։

Առ գետն Յորդանան՝ երկոտասան ժամ։

Քրիստոսի փորձութեան Լեառն, և Երիքով՝ վեց ժամ։

Սուրբ Նազարէթ, և Լեառն Թաբօր՝ երեսուն ժամ։

Քրիստոսի հաց բազմացուցեալ տեղին և Տիբերական ծովն՝ երեսուն և վեց ժամ։

Гос Библиотека

Յոպպէ (Եաֆայ՝) երկոտասան ժամ. ուր է սուրբ Նիկողայոսի վանքն՝ Հայոց ։

Ռեմլէ՝ ինն ժամ. յորում է սուրբ Գէորգայ վանքն՝ Հայոց ։

Գոն թէպէտ և այլ Ուխտատեղիք՝ թէ 'ի ներքս և թէ արտաքս սրբոյ քաղաքիս Երուսաղէմի, բայց աստ միայն գլխաւորքըն և երևելիքն յիշեցան. որոց ամենեցուն շնորհիւ՝ տեսութեան և երկրպագութեան, և հուսկ յետոյ վերնոյն Երուսաղէմի և երկնից արքայութեանն ժառանգութեան՝ և լուսոյ երեսացն իւրոց վայելման, զամենայն հաւատացեալս անուան իւրոյ Տէր Յիսուս արժանիս արասցէ. որում փառք և երկրպագութիւն յաւիտեանս. ամէն ։

ՑԱՆԿ ԳՐՈՑ
Ի Տպարանի սրբոյ Մխիթարեանց։

Աղօթամատոյց. Սրբազան տեղեաց։
Բացատրութիւն. Հրաժարման և զղջման և առաւօ-
տեան երգոց Շնորհալւոյն։
Գովասանք։ – Նոյնն Սրբազան Պօղոս պատրիարքի։
Գործք Առաքելոց։
Երեւոյթ կրից։
Եփրեմ խուրին, Բ. Տիպ։
Զանազանութիւն հինգ դարուց. Պատմութիւն հին և
նոր կտակարանաց՝ Տաճկերէն լեզուաւ, երեք հատոր։
Թանգարան խրատու, Բ. Տիպ։
Խորհրդածութիւն՝ սրբազան պատարագի. Արարեալ
սրբոյն Ներսէսի Լամբրոնացւոյ։
Խորհրդատետր։
Կտակագիր հոգեշահ բանից։
Համապատմութի երկոտասան Առաքելոց, Բ. Տիպ։
Հայելի վարուց. Զախաքերուն 'ի մէ է մանկացու մեղաց։
Հեգերէն խոշորագիր։
Մատենագրութիւն նախնեաց։
Մեկնութիւն Թղթոյն Եփեսացւոց։
Մեկնութիւն Յայտնութեան Յովհաննու աւետարանչի,
'ի Ներսէսէ Լամբրոնացւոյ։
Յովհաննէս կաթողիկոս. Պատմութիւն հայոց։
Յովսէփ գեղեցիկ։
Ուսումն բարուց, գործ Փրանկլինեան սաւէի. Թարգ-
մանեալ յիտալական լեզուէ։
Սաղմոս միջակ։
Ստորագրութիւն, Երուսաղէմի պատմութիւն։
Տանկլըլ. Տեղագրութիւն Երուսաղէմի։
Տարերք իմաստասիրութե. Թարգմանեալ յիտալակ՛՛։
Տեսութիւն Ճառօրէն. Ճառ Հաղորդութեան։
Տեսութիւն հոգւական։
Տրամաբանութի. Պատուելի Գրիգորի փեշտիմալճեան։
Քերական, նոր Բ. Տիպ։

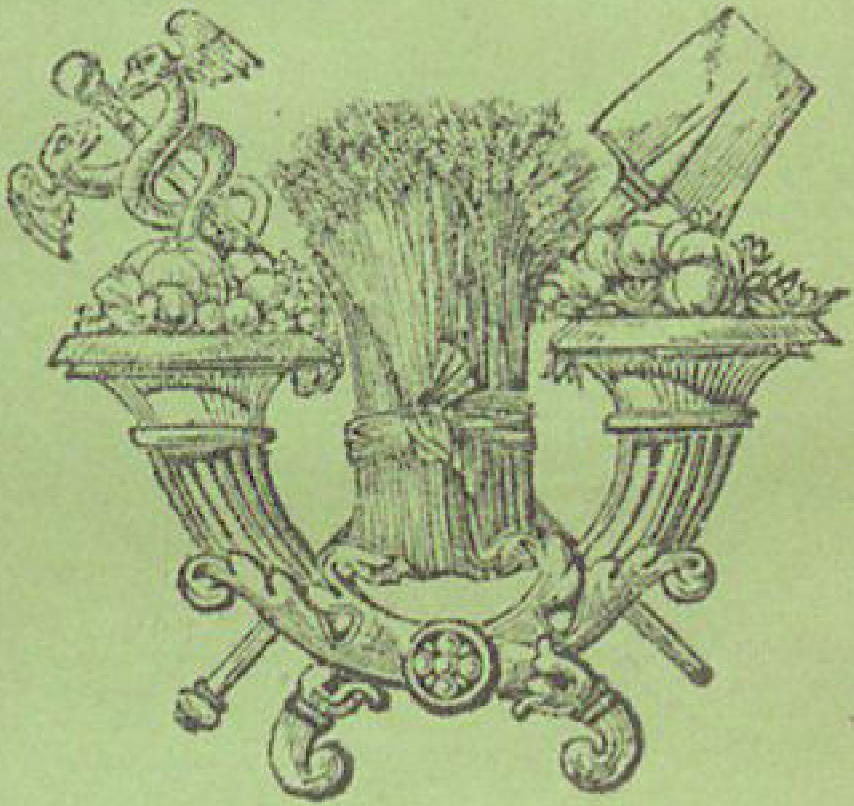

244
S-3

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0160733